

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BACH301-OBE-2023-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	11-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR
Sluttdato:	25-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave - Bergen		
Flowkode:	203 BACH301 1 OBE 2023 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	523
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	11796
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	13
Andre medlemmer i gruppen:	230

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Foreldrehagen - barnehagelærerens forståelse og arbeid med foreldresamarbeid

The parentgarden - the kindergarten teacher's understanding and work with parental cooperation

Kandidatnummer: 523 og 230

BACH301 - Bacheloroppgave i barnehagelærerutdanning

Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI), Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag

Veileder: Birgitte Ivarhus Sollesnes

Innleveringsdato: 25.05.2023

Antall ord: 11796

Vi bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Abstract

In our bachelor thesis we have chosen to focus on cooperation between kindergarten teachers and children's parents. By the following problem "*How do kindergarten teachers understand and work with parental cooperation?*" our objective is to find out what parental cooperation means for kindergarten teachers, what their experience is with it and how they work with content in parental cooperation. We present theory on what and why parental corporation is in kindergarten, what makes it good and difficult. And what parental corporation may contain with parents' participation and parental guidance. To explore the problem and collect empirical data, we chose a qualitative method and interviewed three different kindergarten teachers. Our main findings are that the kindergarten teacher understands parental cooperation as cooperation with children's parents, with the shared goal children's best. The kindergarten teachers use and have a goal to get a positive contact with children's parents, as it helps to build relations to the parents. The kindergarten teachers work differently with parents' participation and parental guidance as a part of the content in parental corporation.

Innholdsfortegnelse

Abstract	1
1.0 Innledning	4
1.1 Bakgrunn og tidligere forskning	4
1.2 Problemstilling	6
1.3 Sentrale begreper	6
1.4 Oppgavens oppbygning	7
2.0 Teori	8
2.1 Foreldresamarbeid	8
2.2 Hvorfor foreldresamarbeid i barnehage?.....	9
2.2.1 Dobbeltsosialisering for barnet i barnehage.....	10
2.3 Godt foreldresamarbeid	11
2.3.1 Faktorer som påvirker kvaliteten på foreldresamarbeidet	11
2.3.2 Kommunikasjon	12
2.4 Utfordringer i foreldresamarbeidet.....	13
2.5 Foreldrenes medvirkning	13
2.6 Veiledning og foreldrestøttene arbeid.....	14
2.7 Oppsummering.....	15
3.0 Metode	16
3.1 Valg av metode	16
3.2 Kvalitativt forskningsintervju, fenomenologi og hermeneutikk.....	16
3.3 Intervju	17
3.4 Intervjuguide.....	18
3.5 Valg og presentasjon av informanter	18
3.6 Gjennomføring av intervju.....	19
3.7 Transkripsjon og temabasert analyse	19
3.8 Metodekritikk	19
3.8.1 Validitet og reliabilitet	20
3.9 Etske retningslinjer	21
3.10 Oppsummering.....	22
4.0 Presentasjon av funn og analyse	23
4.1 Barnehagelærerens forståelse og syn på foreldresamarbeid	23
4.1.1 Hva er foreldresamarbeid?.....	23

4.1.2 Målsetninger for foreldresamarbeid	24
4.2 Barnehagelærerens erfaringer med foreldresamarbeid	25
4.2.1 Kjennetegn ved et godt foreldresamarbeid	25
4.2.2 Kjennetegn ved utfordrende foreldresamarbeid	26
4.3 Foreldresamarbeidets innhold.....	26
4.3.1 Formelt og uformelt foreldresamarbeid	27
4.3.2 Kjennskap til rettigheter og plikter.....	27
4.3.3 Medvirkning	28
4.3.4 Veiledning.....	29
4.4 Oppsummering.....	31
5.0 Drøfting	32
5.1 Forståelse av foreldresamarbeid.....	32
5.1.1 Hva er foreldresamarbeid for barnehagelæreren?.....	32
5.1.2 Tilpasning til foreldres interesse	33
5.1.3 Målsetninger for foreldresamarbeidet.....	34
5.1.4 Formelt og uformelt foreldresamarbeid	34
5.2 Erfaringer med foreldresamarbeidet	35
5.2.1 Godt foreldresamarbeid og den gode tonen	35
5.2.2 Positiv kontakt i møte med utfordringer i foreldresamarbeidet.....	36
5.3 Innhold i foreldresamarbeid	37
5.3.1 Foreldrenes kjennskap og barnehagelærerens samarbeidsform	37
5.3.2 Medvirkning	38
5.3.3 Veiledning.....	39
5.4 Oppsummering.....	40
6.0 Avslutning.....	41
Referanser.....	43
Vedlegg	45
Vedlegg 1 – Intervjuguide.....	45
Vedlegg 2 – Informasjonsskriv med samtykkeskjema.....	47
Vedlegg 3 – Godkjennelse fra SIKT	51

1.0 Innledning

Temaet vi har valgt for prosjektet er foreldresamarbeid. Vi har gjennom studie fått et teoretisk innblikk i viktigheten av foreldresamarbeid, i tillegg til kjennetegn på godt og utfordrende foreldresamarbeid. I praksis har vi snakket med barnehagelærere som trekker frem foreldresamarbeid som en sentral del av arbeidet, hvor de lener seg på erfaringsbasert kunnskap. I studiet har praksis vært vår mulighet til å teste ut og jobbe foreldresamarbeid. Det har vært utfordrende og følt kunstig når vi som studenter skal møte og prate med foreldre. Ikke alle foreldre har vært like interesserte i å møte oss studenter, men heller foretrukket å prate med de faste voksne. Foreldresamarbeid er et tema vi brenner for og anser som viktig og som fremtidige barnehagelærere arbeider og fokuserer på, slik at foreldre føler at barnet deres er trygge i barnehagen hos oss. Foreldresamarbeidet er en sentral del av samfunnsmandatet til barnehagen. Som fremtidige barnehagelærere skal vi legge til rette for foreldresamarbeidet og den gode dialogen med foreldre (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). Ved å intervju barnehagelærere ønsker vi å få innblikk deres praksis og hvordan de som profesjonsutøvere arbeider med foreldresamarbeid, samt undersøke deres forståelse av det.

1.1 Bakgrunn og tidligere forskning

Barnehagens formålsparagraf (Barnehageloven, 2005, §1) slår fast at barnehagen skal samarbeide med barnets foreldre. Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver går nærmere inn på samarbeidet mellom hjem og barnehage, både individnivå og gruppenivå. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). På individnivå skal barnehagen sørge for at barnehage og foreldrene kan *«utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter.»* (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). Samarbeidet skal sikre foreldrenes medvirkning i barnehagen.

Ved at foreldresamarbeidet forankres i formålsparagrafen og rammeplanen blir det en sentral del av samfunnsmandatet til barnehagen. Det er viktig at barnehagelæreren er bevisst og har en forståelse av samfunnsmandatet. Siden det er en av de tre forpliktelsene sammen med kunnskapen og etikken til barnehagelæreren som profesjonsutøver. (Hennum & Østrem, 2021, s. 11). Durkheim referert i Hennum og Østrem (2021, s. 18), beskriver profesjonene som bindeledd mellom staten og enkeltindividet, og mellom samfunnet og den som omfattes av yrkesutøvelsen.

Barnehagelæreren blir et slikt bindeledd, ved at de på den ene siden har samfunnsmandatet og rammeplan de er satt til å arbeide med, og på den andre siden barn og deres foreldre. Det er med på å tydeliggjør hvorfor foreldresamarbeidet er en viktig del av profesjonsutøvelsen. Hvordan barnehagelæreren kommuniserer omkring barnehagens oppgaver og innhold til foreldre blir en del av samarbeidet med barns foreldre.

Glaser (2018, s. 20) peker på forskning som viser at involvering av foreldre i barnehagen har innvirkning på barnets trivsel og generelle utvikling der, og på barnehagens kvalitetsarbeid. Med barnehagekvalitet *menes barnas, foreldrenes og de ansattes oppfatninger av og erfaringer med barnehagen og i hvilken grad barnehagen oppfyller faglige og samfunnsmessige kriterier på hva en god barnehage er* (Kvistad & Søbstad, 2005, s. 29). Det er to hovedperspektiver i definisjonen av barnehagekvalitet. Det ene er opplevelseskvalitet, som blir om foreldrene opplever at det er god kvalitet på barnehagen og foreldresamarbeidet. Det andre er kriteriekvalitet som vil være de kriteriene foreldre selv setter for hva som er en god barnehage (Kvistad & Søbstad, 2005, s.31). Flere foreldre stiller krav til barnehagetilbudet nå, i takt med at de har fått økte rettigheter og brukerstatus. Det gjennomføres jevnlig brukerundersøkelser som gir foreldre mulighet til å komme med sin mening og utale seg om barnehagens kvalitet (Glaser, 2018, s. 27). Tett og god kontakt mellom barnehage og foreldre bedrer kvaliteten. Den daglige kontakten og uformelle samtalen om barnet i barnehage danner viktig base for det (Glaser, 2018 s. 70).

Når vi søker på Oria ved HVL, HVL open og Google scholar etter tidligere forskning på foreldresamarbeid handler mye av det om mangfold barnehagelæreren møter blant foreldrene. Det er ikke merkelig da dagens barnehage er preget av mangfold og variasjon. Barna, familiene og personalet er ulike med hensyn til nasjonalitet, livssyn og sosiokulturelle forskjeller (Glaser, 2018, s. 2). Tidligere forskning omkring foreldresamarbeid i barnehagen handler om utfordringer som samlivsbrudd/skilsmisse og barn med spesielle behov. Forskningen er med på å utvikle kunnskapen knyttet til hvordan barnehage og barnehagelærere møter og jobber med det. Vi finner imidlertid lite forskning på hvordan barnehagelærere ser på, forstår og arbeider med foreldresamarbeidet i det mer hverdagslige.

1.2 Problemstilling

På bakgrunn av dette har vi kommet frem til problemstillingen

Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeidet?

For å kunne besvare problemstillingen har vi utarbeidet tre forskningsspørsmål

1. Hva er barnehagelæreren forståelse og syn på foreldresamarbeid?
2. Hva er barnehagelæreren erfaringer med foreldresamarbeid?
3. Hvilket innhold gir barnehagelæreren til foreldresamarbeidet?

For å kunne besvare problemstillingen har vi gjennomført kvalitative forskningsintervju med tre barnehagelærere siden vi ønsker å forstå foreldresamarbeidet og deres arbeid med det fra intervjupersonens side. Vi søker å få frem et sentralt tema i barnehagelæreren daglige liv slik hen opplever det. Hvilke meninger har hen og hvordan beskriver hen arbeidet sitt med foreldresamarbeidet (Dalland, 2020, s. 68-69)

1.3 Sentrale begreper

Vi presenterer kort de sentrale begrepene som blir brukt i oppgaven og definere de. De sentrale begrepene er foreldresamarbeid, erfaringer med foreldresamarbeidet og foreldresamarbeidets innhold.

Foreldresamarbeidet er et begrep som brukes om samarbeide mellom foreldre og barnehage, som er en sentral del av barnehagens samfunnsmandat i barnehageloven (2005) § 1.

Foreldresamarbeidet handler om den regelmessige kontakten der informasjon utveksles mellom foreldre og barnehage.

Erfaringer med foreldresamarbeid her viser til de erfaringene barnehagelæreren gjort seg med foreldresamarbeidet gjennom arbeidet sitt i barnehage. Hva kjennetegner et godt foreldresamarbeid og hva erfarer barnehagelæreren som utfordrende ved det.

Foreldresamarbeidets innhold er det innholdet barnehagelæreren gir til samarbeidet med foreldre. Vi vil i prosjektet her særlig fokusere på hvordan barnehagelæreren arbeider med foreldres medvirkning og veiledning eller foreldrestøttene arbeid (Glaser, 2018, s. 69).

1.4 Oppgavens oppbygning

Oppgaven består av 6 kapitler: Innledning, Teori, Metode, Presentasjon av funn, Drøfting og Avslutning. I kapittel 2 om teori gjør vi rede for teori omkring foreldresamarbeid som er relevant for å svare på problemstillingen vår. I kapittel 3 om metode redegjør vi for metodevalg og beskriver forskningsintervju som vi skal bruke til å besvare problemstillingen vår, samt etiske overveielser. I kapittel 4 presenterer og analyserer vi de empiriske funnene. I kapittel 5 drøftes funnene opp mot vårt teoretiske grunnlag, knyttet til problemstillingen og forskningsspørsmålene. Kapittel 6 er avslutning, hvor vi oppsummerer og ser på bakgrunn av funn og drøfting hvordan barnehagelæreren forstår og arbeider med foreldresamarbeidet i barnehagen.

2.0 Teori

I dette kapittelet redegjør vi for teori som er relevant for å besvare problemstillingen og de forskningsspørsmålene vi stiller. Først ser vi på foreldresamarbeidet og teori omkring hvorfor foreldresamarbeidet er viktig i barnehagen. Vi går nærmere inn på dobbeltsosialiseringen for barnet i barnehagen, dobbeltsosialiseringssommerfuglen og Bronfenbrenners systemteori. Videre ser vi på hva som kjennetegnes som godt foreldresamarbeid, kommunikasjon og utfordringer en kan møte. Avslutningsvis trekker vi frem foreldres medvirkning og veiledning av foreldre, med fokus på uttrykket *Foreldrestøttene arbeid* (Glaser, 2018, s. 69)

2.1 Foreldresamarbeid

Barnehagelovens formålsparagraf (Barnehageloven, 2005, §1) fastslår at:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Begrepene forståelse og samarbeid tar for seg ulike sider av kontakten mellom barnehagen og foreldre. Forståelse legger vekt på gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar for barnet. Samarbeid er den regelmessige kontakten der informasjon utveksles mellom foreldre og barnehage. Det kan skje gjennom blant annet formelle avtalte individuelle foreldresamtaler. Samarbeidet foregår og i uformelle situasjoner som samtaler i hente-bringe situasjoner om hva barnet har gjort i barnehagen denne dagen og ulike episoder (Aarre & Blom, 2019, s. 101).

Begrepet foreldresamarbeid har lenge stått ganske sterkt i barnehagen. Ravn referert i Glaser (2021, s. 67) forklarer samarbeid som *et forhold mellom mennesker som har respekt for hverandres forskjellige kunnskaper, ferdigheter, egenskaper og holdninger som arbeider mot samme mål på grunnlag av en felles sum ressurser*. Det som kjennetegner det ideelle samarbeidet er gjensidig tillit, felles ansvarsfølelse og beslutningstagen. Samarbeid er et likeverdig forhold, barnehagelærer og foreldre ser på hverandre som like viktige for barns utvikling. Foreldresamarbeid som begrep understreker et samarbeid mot et felles mål for barnets beste (Glaser, 2018, s. 67).

Barnehageloven (2005) og Rammeplanen for barnehage setter rammene for samarbeidet og tydeliggjør hva som er foreldres rettigheter og plikter, og hvilket ansvar barnehagen har i forhold til barnet og foreldre. Åtte av ti foreldre sier de er kjent med rammeplanen, det er flere mødre enn fedre som sier de kjenner til den. Halvparten av de har fått kjennskap til rammeplan gjennom informasjonsskriv fra barnehagen (Østrem et al. i Glaser, 2018, s. 78)

Foreldresamarbeidet kan være både formelt og uformelt. Det formelle samarbeidet er planlagte møter, f.eks. samarbeidsutvalg, foreldresamtaler, dugnader, temakvelder, foreldremøter, oppstarts samtaler, jule- og påskeverksted, foreldrekafe osv. Det uformelle samarbeidet er ikke-planlagte møter som oppstår i hente-bringesituasjoner og i samtaler som ikke er planlagte på dugnader eller andre arrangementer i barnehagen. Begge samarbeidsformene er like viktige. Den daglige samtalen og uformelt samarbeid bidrar til utvikling av god kvalitet for det enkelte barn, lar foreldre bli kjent med barnehagens arbeid og bidrar til at foreldre og personalet blir tydelige og trygge på hverandre (Glaser, 2018, s. 78-79).

2.2 Hvorfor foreldresamarbeid i barnehage?

Foreldresamarbeidet i barnehagen er viktig fordi det plasserer barns beste i fokus. For små barn utgjør hjem og barnehage tilsammen helheten i deres liv. Ved et godt samarbeid kan overgangene og helheten bli bedre for barna. Barnas utvikling er i stor grad knyttet til foreldrenes trivsel og tillitt til barnehagen. Foreldre og personalet møter barnet i ulike kontekster, hjemme og barnehage. Forskning viser at involvering av foreldre har innvirkning på hvordan barnet fungerer i barnehagen og på barnehagens kvalitetsarbeid (Glaser 2018, s. 18).

Fokus på å skape en helhet i barns liv skyldes at barn tilbringer stadig mer tid i barnehage. Det medfører at omsorgs- og oppdragelsesoppgaver i større grad enn før deles mellom foreldre og barnehagelærere. Det blir et delt oppdrageransvar mellom barnehagen og hjemmet. Det fører til at barnet blir «dobbeltsofisert» Barnet befinner seg på to sentrale sosialiseringarenaer og blir påvirket av begge, det gir et behov for samarbeid og koordinering mellom hjem og barnehage. Det blir viktig for barnet at helheten gjenspeiles i et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage, der begge involveres på en måte som kommer barnet til gode. Barnet og barnets behov skal alltid danne grunnlaget for samarbeidet, ikke hva en selv opplever som enkelt å ta opp (Drugli & Onsøien, 2010, s. 17-18).

2.2.1 Dobbeltsosialisering for barnet i barnehage

Dencik i Larsen og Slåtten (2019, s. 40-41) kaller det en dobbeltsosialiseringssommerfuglen ved at barnet sosialiseres både hjemme og i barnehage. Resultatet av sosialiseringen blir ikke summen av de to miljøene rundt barnet, men medfører at vi ikke kan se på sosialiseringssommerfuglene hver for seg, i stedet ser det på den gjensidige innflytelsen barnehage og hjemmet har på hverandre i barnets sosialiseringssommerfuglen (Larsen & Slåtten, 2019, s. 40). Barn har i utgangspunktet et hjem, mens mange har et hjem til i f.eks. barnehagen. Barnet tar med seg erfaringer fra hjemmet til barnehagen eller motsatt. Hvordan barnet opplever barnehage her vil avhenge av hvordan familien samarbeider med og integrerer barnehagen i barns liv, og hvordan barnehagen samarbeider med familien og integrerer den i barnehagen. Dette fører til at opplevelsen barnet har i barnehagen er betydningsfullt for helheten i barns liv.

Bronfenbrenner i Glaser (2018, s. 74) understreker at barnehage og familie er forskjellige, men har utfyllende roller i barns utvikling og sosialisering. Familien er grunnleggende for barnet, men for barnets utvikling er det viktig å være sammen med andre som ikke deler det samme følelsesmessige båndet og aktivitetene. Slik at barnet kan uttrykke hvem det er og gjøre ting det ønsker å gjøre. Barnehage og families gjensidige påvirkning i arbeid med barnet er et systemperspektiv. Slik at ulike forhold i miljøet rundt barnet henger sammen og påvirker barnets sosialisering, livssituasjon og utvikling. Systemperspektivet handler om å være oppmerksom på at «alt påvirker alt», hva kjennetegner den gjensidige påvirkningen, og hva det betyr for barnets trivsel og utvikling. Noen ser det som et lukket system hvor barnehage eller hjem ikke tar hensyn til det som virker på utenfra. For barnehagelærere blir det motsatt, de skal ta hensyn til det som virker inn utenfra og det er viktig å forstå foreldres vilkår og foreldresamarbeid som et åpent system. Det krever at det fokuseres på gjensidig påvirkning mellom ulike systemer og miljø/omgivelser rundt barn/foresatte/familier (Bø, 2011, s. 23-24).

2.3 Godt foreldresamarbeid

For å få et godt foreldresamarbeid må barnehagelæreren ha utviklet holdninger, respekt og en forståelse for at foreldre er forskjellige. For å bli en god samarbeidspartner for foreldrene må barnehagelæreren ha både faglig og personlig kompetanse, samtidig som hen er profesjonell i møte med foreldre. Eksempler på det er at barnehagelæreren er tolerant, fordomsfri, følsom og anerkjennende slik at hen kan respektere at det finnes forskjellige måter å være gode foreldre på. Foreldre har gjerne spørsmål knyttet til barns utvikling og oppdragelse, og barnehagelærer kan dele av sin erfaring og kunnskap, mens de samtidig gir støtte til foreldrene. Barnehagelæreren kan speile og anerkjenne foreldrene, samt være en støttespiller gjennom å utfordre foreldrenes oppdragelsesverdier og praksis (Glaser, 2018, s, 17).

2.3.1 Faktorer som påvirker kvaliteten på foreldresamarbeidet

Drugli og Onsøyen (2010, s. 20-23) peker på faktorer som påvirker kvaliteten på foreldresamarbeidet og beskriver noen av de som fremmer et godt foreldresamarbeid.

Den første faktoren er kontakt. Jo mer kontakt det er, desto mer kjennskap vil foreldrene få til barnehagen og involvere foreldrene mer i barnehagen. Det er den profesjonelle, barnehagen og barnehagelæreren, som oftest tilrettelegger for å etablere en kontakt med foreldrene. Ved å tilrettelegge for et nært samarbeid med foreldrene, jo mer motiverte blir de for samarbeidet. Foreldre trenger å oppleve at engasjementet deres er ønsket, forventet og tatt godt imot. Ikke bare av barnehagelæreren, men av alle de møter i barnehagen. Flere kontaktinitiativ overfor foreldre kan igjen føre til økt engasjement fra foreldrenes side. (Drugli & Onsøyen 2010, s. 20).

Den andre faktoren er gjensidighet. Gjensidighet her er likeverd mellom barnehagelæreren, og foreldrene. De skal ikke gjøre det samme, men bidragene deres i foreldresamarbeidet er like mye verdt. Foreldre vil ha kunnskap og informasjon om barnet som barnehagen og barnehagelærer ikke vil ha, og motsatt. For å kunne oppfylle sitt felles oppdrageransvar overfor barnet trenger de å utveksle informasjon på tvers av hjem og barnehage. Det vil gi dem en mer helhetlig kunnskap og forståelse om barnet som kommer begge parter til gode. Foreldrenes mening bør aktivt etterspørres og legges vekt på, da dette sikrer gjensidighet i samarbeidet (Drugli & Onsøyen 2010, s. 21-22).

Den tredje og siste faktoren er en positiv kontakt som basis i samarbeidet. Det vil si viktigheten av å ha et generelt positivt fokus i samarbeidet med foreldrene, slik at samarbeidet ikke bare forbindes med det negative som problemer og det som ikke fungerer. Den positive kontakten vil fremme en god relasjon mellom foreldrene og den profesjonelle, barnehagelæreren. Jevnlig kontakt med positivt innhold vil gjøre det lettere å snakke åpent om barnets utvikling og behov, og om eventuelle vansker med barnet (Drugli & Onsøyen 2010, s. 23-24).

2.3.2 Kommunikasjon

Nordahl i Glaser (2018, s. 78) peker på at godt samarbeid og god kommunikasjon mellom barnehagen og familien er grunnleggende for barnets trivsel og utvikling. For at samarbeidet skal være godt må det sikres en god informasjonsflyt og en god dialog.

I et dialogisk perspektiv på kommunikasjon er det i dialogen mellom mennesker mening blir skapt, kunnskap utviklet, og at læring skjer. Det er tilbakemeldingene og responsen fra mottakeren som er det som skaper grunnlag for forståelse. I foreldresamarbeid er det gjennom dialog med foreldre at barnehagelæreren skaper mening og utviklingen av relasjonen til foreldrene er med å skape grunnlaget for forståelse. For at barnehagelærerens kommunikasjon med foreldrene skal være god må den se på foreldrene som dialogpartnere og medprodusenter av kunnskap (Lundestad, 2021, s. 226).

Dialog forbindes ofte med likhet og gjensidighet. Reel dialog krever at symmetri, balanse, preger relasjonen. I mange relasjoner derimot blir det ikke det, men asymmetrisk. Dialogen med foreldre kan være et asymmetrisk forhold gjennom at barnehagelæreren har en formell makt i barnehagen. Det blir ikke borte selv om barnehagelæreren inviterer til dialog og vil alltid være et aspekt ved kommunikasjonen med foreldre. Asymmetri kan være både en fordel ved å føre til utvikling og spenning, og kan sees som en styrke som fører til kreativitet og initiativ, og ikke en trussel. Asymmetri blir en ulempe gjennom å hindre dialog og reel kommunikasjon med bakgrunn ulik status og kunnskap (Lundestad, 2021, s. 227).

2.4 utfordringer i foreldresamarbeidet

Det er flere utfordringer som kan oppstå i foreldresamarbeidet (Drugli & Onsjøien, 2010, s. 24-25). En faktor er barn med vansker eller spesielle behov når foreldre og barnehagelærer har ulike oppfatninger av det. Annen utfordring er foreldre som ikke fremstår som aktive samarbeidspartnere, med bakgrunn i at foreldrene ikke ser betydningen av deres bidrag for barnet og dets utvikling, og ser på barnehagelæreren som i bedre stand til å hjelpe barnet enn de selv er.

Praktiske forhold kan skape utfordringer i foreldresamarbeidet gjennom at foreldre ikke får fri fra jobb til å møte barnehagelærer, eller at de har vansker å organisere hverdagen. Det kan være utfordrende når barnehagelæreren ikke kan imøtekomme foreldres interesser og ønsker. Rimm-Kaufman og Pianta i Drugli og Onsjøien (2010, s. 24) peker på foreldre som ikke har selvtillit og energi til å stille opp og møte barnehagelæreren som en utfordring. Hvis faktorene kontakt, gjensidighet og positiv kontakt ikke er tilstede vil det kunne påvirke foreldresamarbeidet negativt og gjøre det utfordrende (Drugli & Onsjøien, 2010, s. 20-23)

2.5 Foreldrenes medvirkning

Nordahl i Glaser (2018, s. 78) peker at en del av godt foreldresamarbeid er at foreldrene må gis mulighet til medvirkning. Foreldrenes rett til medvirkning er lovfestet i Barnehageloven (2005) §4 om foreldreråd og samarbeidsutvalg, og rammeplanen for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29-30) utdyper det mer. Foreldresamarbeidet skal sikre foreldres medvirkning i den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Foreldrenes medvirkning er en del av prosessene med planlegging og vurderingen av barnehagen som pedagogisk virksomhet. Foreldres bidrag i planleggingsarbeidet skal synliggjøres.

Foreldrenes medvirkning handler om at foreldre skal oppleve å ha innflytelse. Å ha barnet i barnehage kan av enkelte foreldre oppleves som uforutsigbart, ved at de ikke har oversikt over barnets hverdag eller opplevelse av å ha innflytelse eller kontroll på det. Foreldre trenger å oppleve innflytelse over sin egen og barnets situasjon. Å ha innflytelse handler om at foreldre opplever: å bli hørt og sett, ha handlings- og påvirkningsmuligheter, ha gode sjanser til å få noe til, at det nytter å gjøre noe, at en har kontroll over situasjonen (Bø, 2011, s. 33).

Bø (2011, s. 162-178) peker på ulike arbeidsmåter barnehagelærere kan jobbe for å gi foreldre opplevelsen av å ha innflytelse og medvirkning. En måte er å spørre og lytte igjen. Her åpner barnehagelærer opp og oppgir kontrollen for det forelderen er opptatt av. Det skaper videre forutsetninger for at foreldre føler seg sett fra deres egne premisser og de åpner seg i den videre prosessen. For barnehagelærer er ikke å spørre etter foreldrenes syn det samme som å oppgi sitt eget syn (Bø, 2011, s. 162).

En annen arbeidsmåte er valg av stil. Barnehagelæreren kan presentere barnehagen slik at det inviterer foreldre til å ta kontakt og etterspør foreldrenes syn på barnehagens virksomhet. Bildet barnehagelæreren gir av foreldresamarbeidet kan være med på å fremme foreldres opplevelse av innflytelse på barnehagen (Bø, 2011 s.163-164). Bildet som blir presentert kan overbevise foreldrene om deres unike betydning for barnet og å styrke foreldres selvtillit til å ha ansvar for oppdragelsen av barnet. Barnehagelæreren kan forme foreldrenes oppfatning av sin rolle som samarbeidspartnere. Eksempel på det er om foreldre oppfatter at de blir sett på som en som møter i barnehagen for å få informasjon, eller blir sett på som noen som skal være med å bestemme (Bø, 2011, s. 166-168).

2.6 Veiledning og foreldrestøttene arbeid

Foreldresamarbeid har vært en viktig oppgave lenge for barnehagen og barnehagelæreren, men både foreldreveiledning og medvirkning er hyppigere nevnt i den nye rammeplanen og derfor blitt mer aktuelt (Glaser, 2018, s. 66).

I Carson og Birkeland (2017, s. 56-57) er veiledning definert som: «...*en handlingsrettet, etisk, kognitiv, relasjonell og emosjonell prosess som involverer både veileder og veisøker og der veisøker er i fokus.*» For veisøkeren skal veiledningen bidra til at veisøker oppdager, øker refleksjon og bevissthet omkring relasjonene og konteksten hen befinner seg i. Hvordan det igjen påvirker veisøkerens valg. Veiledningen skal føre til økt mestringsfølelse hos veisøker. I barnehagelæreren arbeid med foreldreveiledning blir veisøker foreldrene, mens barnehagelærer blir veileder. Konteksten for veiledningen blir foreldrene og deres oppdragelse av barnet.

Glaser (2018, s.68) peker på at å veilede foreldre på en tradisjonell måte kan være utfordrende, siden det kan bli en skjev maktfordeling i relasjonen mellom veileder og veisøker i veileders favør. Gjennom at barnehagelæreren i kraft av sin stilling, posisjon, makt og status har definisjonsmakt. Som fagperson står man altså i sterk posisjon i forhold til en forelder som oppsøker veiledning. Det blir viktig for barnehagelæreren å avklare forventninger til veiledningen, roller og relasjoner. Hun trekker å frem at veiledningsbegrepet i arbeid med foreldre er utfordrende, for det kan vise en tenkning om at foreldre mangler noe vesentlig og trenger å bli veiledet.

I stedet for foreldreveiledning kan man bruke begrepet foreldrestøtte. Foreldrestøtte handler om å gi støtte til foreldrene slik at de blir mer bevisst egen oppdragelsespraksis. Barnehagelæreren kan bidra med kunnskap og erfaring, til å stille spørsmål som kan utfordre og bevisstgjøre foreldre. Bakgrunnen for foreldrestøtte er «Empowering» som vil si å sette i stand til. Ved å «empowere» foreldrene vil barnehagelæreren kunne styrke, dyktiggjøre foreldrene og gi de troen på egne krefter. Barnehagelæreren en ressurs gjennom å bekrefte, anerkjenne og støtte foreldrene. Foreldrestøtten barnehagelærere gir handler om å møte foreldrene med genuin respekt og anerkjennelse av foreldrenes verdisystem og oppdragelsesnormer. Barnehagelæreren skal ha en åpne og ikke-dømmende holdning til at alle foreldre i utgangspunktet vil det beste for sine barn (Glaser, 2018, s. 69).

2.7 Oppsummering

I kapitlet har vi redegjort for teori vi anser som relevant for å svare på problemstillingen og forskningsspørsmålene vi stiller. Teorien er knyttet til foreldresamarbeid og hvorfor det er viktig i barnehagen, gjennom å blant annet se på sosialiseringsteori. Teorien omhandler og hva som kjennetegner et godt foreldresamarbeid, kommunikasjon og utfordringer ved foreldresamarbeidet. Avslutningsvis ser vi på teori omkring foreldres medvirkning, veiledning av foreldre og foreldrestøttene arbeid. I neste kapitlet vil vi redegjøre for vår metodiske tilnærming.

3.0 Metode

I dette kapittelet vil vi presentere vår metodiske tilnærming. I dette kapittelet begrunner vi valg av kvalitativ metode, presenterer valg av informanter, hvordan vi analyserte dataene/funn, etisk vurderinger og metodekritikk. Vår problemstilling er: *“Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeidet?”*

3.1 Valg av metode

Metode er kort forklart «veien til målet» (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 140). I forskning er det et verktøy for innsamling av data undersøkelsen har behov for (Dalland, 2020, s. 54). Det skilles mellom to ulike forskningsmetoder: Kvantitativ og kvalitativ metode. Kvantitativ metode studerer fenomeners utbredelse og antall, og omfatter store utvalg (Thagaard, 2018, s. 15-17). Kvalitativ metode søker en forståelse av sosiale fenomener, å fange opp meninger og opplevelser som ikke kan måles i kvantitet eller frekvens (Dalland, 2020, s. 54; Thagaard, 2018, s. 15-17). Kvalitativ metode innhenter mer kunnskap fra et mindre utvalg. Vanlige kvalitative metoder er observasjon, intervju og dokumentanalyse. I bestemmelse av metode i forskningsprosjektet må man vite hva målet er (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 140). Vårt mål er å finne ut hvordan barnehagelærerne forstår og arbeider med foreldresamarbeid. Det er barnehagelærernes opplevelse vi ønsket å få tak i, en kvalitativ metode åpner for dybdekunnskap om disse opplevelsene.

3.2 Kvalitativt forskningsintervju, fenomenologi og hermeneutikk

Vi valgte kvalitative forskningsintervjuet for å få tak barnehagelærernes opplevelser av egen livsverden (Kvale & Brinkmann, 2021, s. 42). Slik kunne vi tilrettelegge for gode og utfyllende svar, hvor meninger, opplevelser og erfaringer rundt foreldresamarbeidet var fokus. Forskningsprosjektet posisjonerer seg derfor innen et fenomenologisk vitenskapsteoretisk perspektiv, hvor tanken er at selv om det er én verden finnes det mange virkeligheter (Nyeng, 2012, s. 31). Det er viktig å adressere hvilket vitenskapsteoretisk perspektiv man tar, siden det gir et rammeverk for hvordan virkeligheten forstås og hvordan vi skal få tilgang til denne (Anker, 2020, s. 47).

Fenomenologien vil ikke forklare hvordan verden objektivt sett er, men hvordan den oppleves for den enkelte (Nyeng, 2012, s. 33). Siden vi ønsket å undersøke barnehagelærernes livsverden og deres meningsdanning blir det en fenomenologisk tilnærming (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 46-49).

Kvalitativt forskningsintervju handler ikke bare om å utveksle ulike synspunkter, men å skape mening og forståelse ut av det som blir sagt (Dalland, 2020, s. 68). Etter at vi hadde innhentet beskrivelser av barnehagelærernes livsverden, måtte vi fortolke hvilken betydning det hadde for dem (Dalland, 2020, s. 67). Forskningsprosjektet har derfor også en hermeneutisk vitenskapsteoretisk forståelse. Hermeneutikk betyr “fortolkningslære”, og vektlegger fortolkningens rolle i meningsskapning for å forstå menneskers verden (Anker, 2020, s. 47, 50). I prosjektet har vi en dobbel hermeneutikk, vi fortolker barnehagelærernes fortolkning av egen situasjon (Thagaard, 2018, s. 38). Vi må være bevisste vår egen forforståelse og fordommene vi bringer med oss inn i både intervju- og analyseprosessen.

3.3 Intervju

Det skilles mellom to ulike former for intervju, Strukturert og semi-strukturert intervju. Et strukturert intervju er alle spørsmålene satt, og at alle som intervjues vil få de samme spørsmålene. Informantene kan fritt utforme svar og egen forståelse av tema, men spørsmålene stilles i fast rekkefølge uavhengig av svarene (Thagaard, 2018, s. 90). Semi-strukturert intervju fastlegger tema og en generell intervjuguide, men rekkefølgen på spørsmålene er ikke bestemt (Thagaard, 2018, s. 91). Her kan man tilpasse spørsmål og inkludere oppfølgingsspørsmål som var uplanlagt. Målet er en mer avslappet samtale som likevel føles profesjonell og seriøs.

Vi har valgt et semi-strukturert intervju. Vi ønsker å kunne følge informantenes fortelling, men samtidig sørge for at alle temaer belyses (Thagaard, 2018, s. 91). Intervjuet hadde et interaksjonistisk perspektiv. Dette vil si at vi som forskere og barnehagelærerne samarbeidet om å videreutvikle en forståelse av opplevelsene de forteller om (Thagaard, 2018, s. 89). Vi bygget videre på deres svar, og stilte oppfølgingsspørsmål der det var naturlig.

3.4 Intervjuguide

Med bakgrunn i problemstillingen utarbeidet vi en intervjuguide (vedlegg 1). Informantene fikk intervjuguiden på forhånd slik at de kunne forberede seg. Intervjuguiden er semi-strukturert, der vi hadde et hovedtema og spørsmål under. Spørsmålene er åpne og kan tilrettelegge for refleksjon hos informanten, i tillegg til å oppfordre til beskrivelser (Dalland, 2020, s. 73). Intervjuguiden vi har utarbeidet er delt opp i tre ulike temaer, der hver del fokuserer på å finne svar på hvert av forskningsspørsmålene våre. De delene er:

Del 1 Forståelse av foreldresamarbeidet.

Del 2 Erfaringer med foreldresamarbeid.

Del 3 Foreldresamarbeidets innhold.

3.5 Valg og presentasjon av informanter

Valg av informanter handler om hva det er man ønsker å finne ut mer om. Det finnes ulike måter å velge informanter: strategisk utvelgelse, variasjonsutvelgelse og bekvemmelighetsutvelgelse. Vi har gjort en strategisk utvelgelse, hvor man velger personer man mener har mest kunnskap og erfaring om det man forsker på (Dalland, 2020, s. 79). Utvalgsriteriene våre var at informantene skulle være utdannet barnehagelærer og arbeide som pedagogisk leder/barnehagelærer i barnehagen.

Vi har i utvelgelsen fokusert på å få informanter fra forskjellige barnehager siden barnehagers arbeid med foreldresamarbeid kan variere. Det ble utfordrende å rekruttere informanter til prosjektet, dermed tok vi kontakt med praksis barnehager som ville stille opp.

Vi har rekruttert 3 informanter fra ulike barnehager. De er anonymisert med fiktive navn.

- Jakob. Barnehagelærer på småbarnsavdeling. Arbeidet i barnehage i 8 år.
- Nora. Pedagogisk leder på storbarnsavdeling. Arbeidet i barnehage i 10 år.
- Lukas. Pedagogisk leder på småbarnsavdeling. Arbeidet i barnehage i 15 år.

3.6 Gjennomføring av intervju

Intervjuet ble gjennomført ved at vi hadde en intervjuer som ledet intervjuet og stilte spørsmål til informanten, mens en var observatør som noterte ned kroppsspråk hos informanten. Det skjer mer i et intervju enn det som sies med ord, kroppsspråk kan understreke eller svekke et utsagn. Observatøren kunne komme med oppfølgingsspørsmål (Dalland, 2020, s. 92-93). Vi foretok lydopptak av intervjuet med samtykke fra informantene (vedlegg 2) og godkjenning fra SIKT (vedlegg 3).

3.7 Transkripsjon og temabasert analyse

Intervjuet ble i ettertid transkribert, vi skrev ned ord for ord det som ble sagt ved å lytte til lydopptaket. Ved å transkribere fra lydopptak får man med alt som blir sagt, i motsetning til å bare bruke notater. I tillegg tok vi med observasjoner av kroppsspråk og ansiktsmimikk hos informanten. Å skrive ut intervju på denne måten handler om å bevare mest mulig av det som opprinnelig skjedde (Dalland, 2020, s.95). Ved å bevare mest mulig av det som skjedde kan det styrke validiteten.

Temabasert analyse handler om å kode og klassifisere data (Thagaard, 2019 s.153). Det vil si at vi analyserer dataene fra informantene i lys av de ulike temaene. Temaene er forutbestemte, og blir dermed en deduktiv temabasert analyse (Thagaard, 2019, s. 172). Vi fordyper oss i temaene ved å analysere og sammenligne på tvers av dataene. Det kalles cross-sectional analysis (Mason, 2018, i Thagaard, 2019, s. 171). For å gjennomføre denne sammenligningen må vi kode og klassifisere dataene (Thagaard, s. 171). En måte vi sikrer kvaliteten på er at vi er to stykker som sammenligner og går igjennom datamaterialet hver for oss og sammen etterpå. Dette vil kunne gi flere tanker og synspunkter og kan dermed styrke validiteten.

3.8 Metodekritikk

Informasjonen vi får i det kvalitative forskningsstudiet går utover en mekanisk overholdelse av regler og avhenger av intervjuerens ferdigheter og situerte personlige vurderinger med hensyn til hvordan man stiller spørsmålene (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 84).

Forskningsintervju læres ved å gjennomføre intervjuer, helst i et felleskap av erfarne intervjuere.

De ferdighetene, kunnskapen og personlige skjønn man trenger for å gjennomføre et kvalitativt intervju med høy kvalitet, krever mye trening (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 88). Som nybegynnere opplevdes gjennomføringen av intervjuet litt kunstig ut for oss. Det å ikke svare informantene med tilbakemeldinger som kan påvirke svarene, enten bekreftende eller avkreftende

3.8.1 Validitet og reliabilitet

Metoden som brukes skal gi troverdig kunnskap, det medfører krav til validitet og reliabilitet. Validitet betyr relevans og gyldighet. Det som måles må være relevant og gyldig for det problemet som undersøkes. Reliabilitet betyr pålitelighet, og handler om at målinger utføres korrekt, og at eventuelle feilmarginer oppgis (Dalland 2020, s. 43).

Først vil vi se på validitet i prosjektet. Vi har teori som vi anser som relevant i forhold til problemstillingen "*Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeidet?*". Hva er foreldresamarbeid, hvordan barnehagelærere jobber med det, hvilke erfaringer og hvilket innhold barnehagelærere gir til foreldresamarbeidet. Det er viktig at kildene og teoriene er relevante, samt dataene vi henter ut gjennom intervju også må være relevante (Dalland, 2020, s. 63.). For å sikre det tok vi utgangspunkt i de forskningsspørsmålene vi stilte som en tematisk inndeling av intervjuguiden (Vedlegg 1). Vi hadde utdypende og beskrivende spørsmål innunder hvert tema for å belyse de, samt at vi var to som leste empirien. Vi har prøvd å sikre validitet til funnene ved å gjøre et strategisk utvalg av informanter, pedagogiske ledere/barnehagelærere som kunne gi oss relevante svar for hvordan de som barnehagelærere forstår og jobber med foreldresamarbeid. Informantene fikk mulighet til å lese gjennom transkripsjonen i ettertid.

Når det gjelder reliabilitet og pålitelighet i prosjektet må det redegjøres grundig for valget av metode og refleksjonene omkring det. Vi må beskrive veien og valgene som ble tatt underveis (Dalland, 2020, s. 57). I dette kapitlet søker vi å sikre en pålitelighet og validitet i prosjektet gjennom å være transparente i vår metodiske tilnærming. Det er første gang vi gjennomfører kvalitative forskningsintervju slik at dataene og gjennomføringen kan ha blitt påvirket av vår manglende erfaring. Vi har en metode som er ganske personavhengig ved å intervju en intervjuperson, det blir viktig å redegjøre for utvelgelsen av de (Dalland, 2020, s. 57). Videre kan utvelgelse av intervjupersoner svekke påliteligheten i prosjektet.

Selve kommunikasjonsprosessen i intervjuprosessen kan svekke påliteligheten til prosjektet (Dalland, 2020, s. 63). Spørsmål kan bli misforstått av intervjupersonene og meningsinnholdet kan endres ved rettskriving og transkripsjon. Det kan alltid være spørsmål vi ikke stilte eller utdypet nok. Vi kan prøve å møte et fenomen uten noen forutsetninger, men det er klart vi har noen tanker om det (Dalland, 2020, s. 60). Som barnehagelærerstudenter har vi en forforståelse for temaet vi undersøker. Vi har etterstrebet å være objektive for å sikre en reliabilitet til prosjektet.

3.9 Etske retningslinjer

Ifølge Dalland (2020, s. 168) handler etikk om normene for riktig og god livsførsel. Etikken skal veilede oss og gi grunnlag for vurdering før vi handler. I forskning skal alle forskningsprosjekter følge de etiske retningslinjene til NESH (Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora). Dette er informert samtykke, konfidensialitet og ingen negative konsekvenser av deltakelse (Thagaard, 2018, s. 23-27). Vi har innhentet informert samtykke av våre informanter, opplysningene har vært lagret forsvarlig under hele prosessen og funnene som presenteres er anonyme. Slik ivaretar vi personvernet, og vi har under hele prosessen tatt valg for å sikre at informantene ikke opplever unødvendige belastninger av deltakelse (Dalland, 2020, s. 168).

I forkant av datainnsamling har vi søkt til SIKT om å få samle inn personopplysninger gjennom prosjektet. Personopplysningen vi måtte søke til sikt om godkjenning for å bruke er stemme, siden vi vil benytte oss av lydopptak under gjennomføringen av intervjuene. Vi benyttet SIKT sin egen mal for informasjonsskriv og samtykkeskjema, for å sikre oss at vi handlet i tråd med deres retningslinjer (vedlegg 2). Vi fikk godkjenning fra SIKT til å ta i bruk lydopptak (vedlegg 3). Vi sendte deretter ut disse skriven til våre informanter. Her fikk de informasjon om prosjektets formål, hva det ville si for de å delta, deres rettigheter, og at all informasjon om dem vil anonymiseres. De ble også opplyst om deres rett til å trekke seg når som helst i prosjektet.

3.10 Oppsummering

I dette kapitlet har det blitt gjort rede for forskjellige forskningsmetoder og presisert for datainnsamling til dette forskningsprosjektet. Informantene har blitt presentert og utforming av intervjuguide er forklart, gjennomføring av intervju og transkripsjon. Vi har hatt kritisk refleksjon om metode og etikk, samt vurdert validiteten og reliabiliteten rundt denne forskningsoppgaven.

4.0 Presentasjon av funn og analyse

I dette kapittelet vil vi presentere og analysere de empiriske funnene fra transkripsjonene av intervjuene. Dette gjøres gjennom en tematisk analyse. Funnene som presenteres er de som er mest relevante for å besvare problemstillingen vår:

Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeidet?

Funnene presenteres tematisk i temaene forskningsspørsmålene viser til: barnehagelærers forståelse og syn på foreldresamarbeid, barnehagelærers erfaringer og innholdet til foreldresamarbeidet.

4.1 Barnehagelærers forståelse og syn på foreldresamarbeid

Her vil vi presentere funn fra empiri og analyse knyttet opp til barnehagelærers forståelse av foreldresamarbeid. Hva legger de i foreldresamarbeid, hvordan skiller de formelt og uformell samarbeidsform. Vi presenterer avslutningsvis hvilke målsetninger barnehagelærerne har for foreldresamarbeid.

4.1.1 Hva er foreldresamarbeid?

I forståelsen av foreldresamarbeid peker alle informantene på at det er alt arbeid som innebærer barnet, foreldre og det hverdagslige i barnehagen. Altså den regelmessige kontakten hvor informasjon utveksles mellom barnehage og hjem (Aarre & Blom, 2019, s. 101). Nora trekker frem:

«Stort sett handler det om å få et godt samarbeid, gjensidig respekt, tillit og ærlighet. Det er noe jeg anser som utrolig viktig for å kunne skape et godt foreldresamarbeid»

Det er elementer som ligger til grunn i Ravn sin definisjon av samarbeid (Glaser 2021, s. 67). Alle informantene viser forståelse for at de må tilpasse seg den varierende interessen til foreldre. Nora vektlegger å være åpen og tilpasningsdyktig. Jakob fokuserer på å være seg selv imøte med foreldre:

«Altså jeg er meg selv...Du prøver å behandle alle likt. Å ha en flytende samtale med de i hente og leverings-situasjonen, ja eller andre situasjoner... .. Du justerer deg ut i fra foreldrene, noen foreldre er jo veldig glad i å stå og preike, og fortelle alt mulig»

Jakob og Nora skiller mellom det formelle og uformelle foreldresamarbeidet som samsvarer med det som er tradisjonelt i barnehagen (Glaser, 2018, s. 78-79). Det uformelle foreldresamarbeidet er møter i hente- og bringe og daglige møter mellom foreldre og barnehage, mens det formelle er de mer faste rammene som foreldresamtaler. Lukas skiller seg ut her, for ham blir det formelt når det er et barn med spesielle behov og barnehagen deltar i team rundt det, og putter foreldresamtaler under det uformelle foreldresamarbeidet. Han hevder at foreldre egentlig bare høre positive ting om barnet, med mindre det er noe spesielt blir det en uformell samtale.

4.1.2 Målsetninger for foreldresamarbeid

Alle informantene har en målsetning om å ha et godt foreldresamarbeid. Nora ønsker at foreldrene skal føle seg trygge og komfortable, og skal kunne gi både positive og negative tilbakemeldinger. Det ligner på den positive kontakten som er en faktor som ligger til grunn for et godt foreldresamarbeid (Drugli & Onsøien, 2010, s. 23). Nora uttrykker det slik:

«Foreldre skal føle seg såpass trygge og komfortable at de kan ta opp forskjellige saker... .. Vi trenger de negative for at vi skal kunne utvikle oss. Foreldrene har jo en påvirkningskraft og skal ha det, og da er jo det at det gis tilbakemeldinger kjempeviktig for at vi skal kunne utvikle oss i en retning som ivaretar foreldres interesser og tanker»

Målsetningen til Lukas tar utgangspunkt i positive kontakten (Drugli & Onsøien, 2010, s. 23). Han vil ha et godt uformelt samarbeid gjennom de daglige samtalene slik at når det oppstår situasjoner hvor barnet skader seg eller trenger noe blir det møtt på en positiv måte. Lukas gir et eksempel:

«Ja, idag har han slått seg, men det går greit. Han har fått et lite plaster, så nå er alt i orden... ..Jeg tror det er en del av den målsetningen at vi skal komme der at vi kan fortelle at små barn faller og slår seg... .. Så godtar foreldrene det».

Jakob har ikke typiske målsetninger for foreldresamarbeidet, men trekker frem at man samarbeider mot barnets beste. Begrepet foreldresamarbeid understreker samarbeidet mot et felles mål for barnets beste (Glaser, 2018, s. 67). Jakob mener at hvordan målene blir oppnådd varierer fra foreldre til foreldre. Han sier:

«Et ønske er å ha en god dialog med foreldrene om barnet. Hvordan har de det, har de noen utfordringer... .. Det er for meg viktig at de viser litt engasjement. Selv om de har hatt en tøff dag»

4.2 Barnehagelærerens erfaringer med foreldresamarbeid

Her presenterer vi funn fra empiri og analyse knyttet til barnehagelærerens erfaringer med foreldresamarbeidet i praksis. Hva er det som kjennetegner et godt foreldresamarbeid for dem og hva kan gjøre foreldresamarbeidet utfordrende.

4.2.1 Kjennetegn ved et godt foreldresamarbeid

Informantene er alle enige om at det må være en god tone mellom foreldre og barnehage for å få et godt foreldresamarbeid. Lukas og Jakob hevder den gode tonen gjør det enklere å snakke om positive og negative ting med foreldrene, oppstår det utfordringer er det lav terskel for å si ifra. Den gode tonen barnehagelærerne beskriver er det som Drugli og Onsøyen beskriver som positiv kontakt som basis i foreldresamarbeidet (2010, s. 23) Lukas sier det ikke er vanskelig å få god tone med foreldre:

«Du lærer det etter hvert... ..du blir en menneskekjenner etterhvert. Du lærer litt hvordan de forskjellige foreldrene må takles... ..Jeg synes ikke det, som sagt med erfaringen lærer du hvordan du takler de forskjellige foreldrene.»

Jakob erfarer at et godt foreldresamarbeid kjennetegnes ved at foreldre stoler på barnehagen. Nora peker på noe av det samme. Foreldre skal tørre å åpne seg, komme til barnehagen om de trenger hjelp eller råd i møte med utfordringer. Nora erfarer videre at godt foreldresamarbeidet kjennetegnes ved ærlighet, åpenhet og tillit mellom foreldre og barnehage. Et annet godt kjennetegn for Nora er:

«...det at man uansett om det er positivt eller negativt kommer med tilbakemeldinger. Det er fordi tilbakemeldinger er viktig. De kan gjøre noe med egen refleksjon, holdninger og arbeid knyttet til foreldresamarbeid»

4.2.2 Kjennetegn ved utfordrende foreldresamarbeid

Nora peker på at når kjennetegnene på et godt foreldresamarbeid ikke er tilstede, blir det utfordrende. Når hun ikke får den gode tonen og positive kontakten (Drugli & Onsøyen, 2010, s. 23) som Jakob og sier:

«Det kan hende jeg ikke matcher med deg som forelder da... ...du kjenner på kroppen det er utfordrende... ...Du kvier deg til å omgås foreldre»

For de to kan foreldresamarbeid bli utfordrende når det samarbeides om et barn med utfordringer eller spesielle behov, og språklige og flerkulturelle utfordringer. Det er en utfordring som trekkes frem i Drugli & Onsøyen (2010, s. 24-25) Lukas sier:

«Det er utfordrende når foreldre ikke skjønner og forstår de faktisk har et ansvar også. Vi kan ikke overlate alt til barnehagen»

Nora peker på det samme ved at foreldres holdninger og forventninger kan gjøre foreldresamarbeidet utfordrende. For Nora er foreldre som ikke er interessert i foreldresamtaler et eksempel på det. Det er utfordringer Drugli og Onsøyen (2010, s.24) peker på, ved at foreldre ikke har selvtillit og barnehagelæreren ikke alltid kan imøtekomme foreldres interesser og ønsker.

4.3 Foreldresamarbeidets innhold

Her presenterer vi funn fra empiri og analyse knyttet til innhold i foreldresamarbeidet. Hvordan jobber barnehagelæreren med formelt og uformelt foreldresamarbeid. Barnehagelærerenes inntrykk av foreldres kjennskap til rettigheter og plikter, samfunnsmandat og rammeplan. Avslutningsvis presenterer vi hvordan barnehagelærer ser på foreldres medvirkning og veiledning.

4.3.1 Formelt og uformelt foreldresamarbeid

Alle informantene bruker det uformelle foreldresamarbeidet til å ha uformelle samtaler med foreldrene. Jakob og Lukas vektlegger den uformelle samarbeidsformen mest, for Lukas bygger den relasjoner med foreldrene. Han peker på at:

«Det blir nødvendig for å kunne ta de tøffe samtalene, og foreldre lærer at de kan stole på meg.»

Det samsvarer med teori om uformelle samtaler, der foreldre og barnehagelærer blir tydelige og trygge på hverandre (Glaser, 2018, s. 78-79). Lukas plasserer ikke foreldresamtaler innunder det formelle foreldresamarbeidet, men benytter seg i likhet med Nora og Jakob av det. Nora benytter seg mer av formelt foreldresamarbeid og vektlegger foreldresamtaler mye i foreldresamarbeidet. Hun sier:

«I en foreldresamtale føler jeg at jeg får bedre innsikt i hvordan foreldre jobber, ikke minst er det en trygg plass for foreldre å komme med tilbakemeldinger på hva de ser. Man blir enig om hvordan man skal jobbe med barnet.»

4.3.2 Kjennskap til rettigheter og plikter

Nora hevder at det er forskjellig fra foreldre til foreldre hvorvidt de har kjennskap til deres rettigheter og plikter, og barnehagens ansvar og plikter. Lukas hevder noen vet mens for andre er det ikke nøye når barnet har det bra. Jakob sier:

«Det med plikter og ansvar blir de informert om på foreldremøte. Men hvor god oversikt de har, erfaringsmessig, veldig dårlig.»

Jakob peker på en mulig blanding av lite informasjon fra barnehagen og lite interesse hos foreldrene. Om foreldre har god kjennskap til samfunnsmandatet og rammeplanen erfarer Lukas igjen at noen foreldre vet og mens det for andre ikke er viktig. Han tenker fleste foreldre gjør det siden det informeres om på foreldremøter. Nora erfarer at noen har det og informerer om det på foreldremøte, men enkelte foreldre tilegner seg den selv.

Det at barnehagelærerne erfarer at foreldre har ulik kjennskap til deres rettigheter og plikter, barnehagens ansvar, rammeplan og samfunnsmandat, er noe også Østrem et al. i (Glaser, 2018, s.78) ser.

4.3.3 Medvirkning

Informantene har ulike erfaringer med foreldres lovfestede rett til medvirkning gjennom foreldreutvalg og samarbeidsutvalg i barnehageloven (2005, §4). Nora erfarer at foreldre ikke har god kjennskap til de formelle arenaene. Lukas peker på innspillene fra foreldreutvalg og Samarbeidsutvalg:

«Det er sykefravær, antall voksne per barn, voksentetthet, vikarbruk. Ting vi ikke kan gjøre noe med»

Lukas erfarer foreldres medvirkning knyttet til foreldreutvalg eller samarbeidsutvalg ligger over avdeling og styrer arbeider mer med det. Nora ønsker mer tilrettelegging for at foreldre skal komme med innspill på for eksempel foreldremøter. Nora sier:

«Man kan tenke litt på foreldremøte om høsten, legge opp litt tid, hva tenker dere er viktig å jobbe med. I stedet for at vi bare legger frem det vi skal jobbe med.»

Barnehagelærerne har på bakgrunn av de varierende erfaringer med den lovfestede retten til medvirkning andre måter de gir foreldre mulighet til å medvirke i barnehagen. Som Nordahl i Glaser (2018, s. 78) peker på er det en del av et godt foreldresamarbeid.

Foreldresamtaler er som sett tidligere en viktig del av foreldresamarbeidet for Nora. Hun erfarer at foreldre der kommer med tilbakemeldinger og kan medvirke i den individuelle tilretteleggingen, det blir den måten hun kan ta hensyn til foreldres synspunkter (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). For Jakob handler medvirkning om at foreldre kan bidra med noe inn imot prosjekter i barnehagen og ansvar for å arrangere sommerfester. Han sier:

«Jeg skal ærlig innrømme at vi har jobbet lite med foreldrenes medvirkning, fordi vi har vært så selvgående.»

For Lukas medvirker foreldre i barnehagen gjennom å arbeide med problemer knyttet til barnet hjemme og snu det til noe positivt. Han gir et eksempel:

«Vi har hatt to som i begynnelsen var veldig mye i konflikt Da kalte jeg inn foreldrene til et møte, og de måtte bli enig i at de skulle ha en sånn happy hour. Hvor de skulle snakke positivt om den andre og glede seg til å møte den andre i barnehagen... .. I dag er de bestevenner»

Han får ikke mange innspill på jobben de gjør fra foreldre og ser og tolker det som at foreldrene er fornøyd.

4.3.4 Veiledning

Alle informantene sier de arbeider med veiledning og er tydelige på at det er noe foreldre kan få om de ønsker det, det samsvarer med at veiledning av foreldre er blitt et mer aktuelt tema i barnehagen (Glaser, 2018, s. 66). Tilbakemeldingene på det er gode og Nora sier:

«Jeg har gode erfaringer med at foreldre har komt, løst et problem, vi snakker om det og de får tilbakemeldinger. Du ser foreldre opplever å faktisk sitte å prate om det, får en mer strukturert plan»

Lukas trekker frem at de har mange ressurssterke foreldre og får få forespørsler om veiledning. Allikevel har han eksempel på situasjoner han gir veiledning til foreldre, her med bakgrunn i at et barn slår seg vrang når far skal hente:

«Jeg gir beskjed du må tørre å være forelder. Det er noe jeg prøver å veilede og støtte de i og. Det å faktisk tørre å være forelder. Ta de kampene som er nødvendige å ta, de som er unødvendige kan du drite i»

Det er en beskrivelse av veiledning som er tett på Glaser (2018, s. 69) sin beskrivelse av foreldrestøtte som handler om å gi støtte til foreldre slik at de blir mer bevisst sin oppdragelsespraksis. Lukas erfarer at veiledningen av foreldre ofte handler om hvordan de kan arbeide med grensesetting hjemme og han støtter de i oppdragelsespraksisen knyttet til det. For Nora handler det om å gi støtte gjennom å lage en strukturert plan for barnet sammen med foreldrene.

Lukas og Jakob er enige med Glaser (2018, s. 68) i at veiledning av foreldre på en tradisjonell måte kan være utfordrende og skiller seg fra den veiledningen de ville gitt fagarbeider/barnehageassistent, som Jakob sier:

«Ja, de har erfaringen og faglig kunnskap i de avgjørelsene og måten de jobber på. Det har ikke foreldrene»

Nora har ikke tenkt mye over det og tar det på sparket ut fra hvordan hun opplever situasjonen og leser den på andre siden av bordet. Sett slik er hun inne på at veiledningen skal ta utgangspunkt i veisøkers ståsted (Carson & Birkeland, 2017, s. 56-57) Som hun sier:

«for at man skal ha utbytte av veiledning må man legge frem saken på den måten som passer best for den som skal motta den. For noen foreldre er det greit å gjøre det på den måten, samme går for noen assistenter. For andre må man snu på det»

Det er viktig for Nora at begge foreldre møter opp, spesielt skilte foreldre, det gjør det enklere å avklare problemet. Barns beste er en årsak for henne til å arbeide med foreldreveiledning, det skiller seg ut fra tradisjonell veiledning som har veisøker som hovedfokus (Carson & Birkeland, 2017, s. 56-57).

4.4 Oppsummering

I dette kapitlet har vi presentert de funn som er relevante for å besvare problemstillingen vår, og forskningsspørsmålene vi stiller. Vi har sett at regelmessig samarbeid, barns beste og positiv kontakt med foreldrene er en sentral del av barnehagelærerens forståelse av foreldresamarbeid. Videre har vi sett på hva barnehagelærerne erfarer som utfordrende i foreldresamarbeidet. Avslutningsvis har vi sett på funn omkring hvilket innhold barnehagelærerne gir foreldresamarbeidet, gjennom samarbeidsform, foreldres medvirkning og foreldreveiledning. Presentasjon og analyse av empiri danner grunnlag for drøfting i neste kapittel.

5.0 Drøfting

I dette kapittelet vil vi drøfte funnene vi har presentert i kapittelet 4.0 Presentasjon av funn. Vi har valgt å først drøfte funnene knyttet opp til barnehagelærerens forståelse og syn på foreldresamarbeidet, hva er viktige sider av det og hvilke målsetninger barnehagelæreren har for foreldresamarbeidet. Videre drøfter vi erfaringene med foreldresamarbeid, med fokus på positiv kontakt og utfordringer. Avslutningsvis drøfter vi innholdet i foreldresamarbeidet, hvordan jobber barnehagelæreren med å gi foreldre kjennskap om barnehagen. Bruk av formell eller uformell samarbeidsform, i tillegg til barnehagelærers arbeid med foreldres medvirkning og veiledning

5.1 Forståelse av foreldresamarbeid

Her vil vi drøfte funnene knyttet til barnehagelærernes forståelse av foreldresamarbeid, målsetninger for det og bakgrunnen for de, samt litt om det formelle og uformelle samarbeidet.

5.1.1 Hva er foreldresamarbeid for barnehagelæreren?

I barnehagelærernes forståelse av foreldresamarbeid i barnehagen med bakgrunn i formålsparagrafen, er det samarbeid med barns foreldre barnehagelærerne legger mest vekt på. Siden de fokuserer på den regelmessige kontakten hvor informasjon utveksles (Aare og Blom, 2019, s. 101). Går vi videre til forståelse med barns foreldre som gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar for barnet (Glaser, 2018, s. 67), er det bare Nora som trekker det frem. Det betyr ikke nødvendigvis at de to andre barnehagelærerne ikke tenker over eller vektlegger det i forståelsen av foreldresamarbeid, men det er kanskje ikke like synlig for dem som den regelmessige kontakten.

Gjensidig respekt handler om gjensidighet som er en faktor for godt foreldresamarbeid, som er likeverd mellom barnehagelærer og foreldre (Drugli & Onsøien, 2010, s. 20). Det kan virke som om gjensidighet ikke er viktig i barnehagelærernes forståelse av foreldresamarbeidet siden de tilpasser seg foreldrene og deres interesse, og om det var helt likeverdig skulle ikke en av partene tilpasse seg den andre. Likeverd preger det ideelle samarbeidet (Glaser, 2019, s. 67).

Det kan være at samarbeidet ikke behøver å være ideelt, men det viktigste er å få et samarbeid med barns foreldre preget av regelmessig kontakt slik foreldre og barnehagelærere kan utveksle informasjon (Aare og Blom, 2019, s. 101).

5.1.2 Tilpasning til foreldres interesse

Tilpasningen til foreldres interesse kan handle om å få informasjon om barnet som barnehagelæreren ikke har, som foreldre selv ikke ser behovet for å dele. Årsaken til det kan være en forståelse hos barnehagelæreren av samarbeide mellom barnehage og foreldresamarbeidet i et systemperspektiv omkring barnet, hvor «alt påvirker alt». Med bakgrunn i Bronfenbrenners systemteori i (Bø, 2011, s. 23-24).

De har en forståelse av at barnehagen og familien henger sammen og påvirker barns liv. Barnehagelæreren ser på barnehagen som et miljø rundt barnet og familien/hjemmet et annet miljø som virker inn utenfra. Det blir viktig for barnehagelæreren å tilpasse seg foreldres interesse for foreldresamarbeidet for å få de med. Det som taler imot det er at ingen av informantene peker på de teoretiske aspektene ved foreldresamarbeid som dobbeltsosialisering av barn (Larsen & Slåtten, 2019, s. 40-41) og systemteori Bronfenbrenner (Bø, 2011, s. 23-24).

Det barnehagelærerne er inne på er at foreldresamarbeidet er et samarbeid mot et mål for barns beste (Glaser, 2018, s. 67). Det kan være en årsak til at barnehagelæreren tilpasser seg barns foreldre. Det beste for barnet er at barnehage og hjem samarbeider, og det ikke nødvendigvis er et likeverdig og gjensidig forhold. Siden de sammen utgjør helheten i barns liv, et samarbeid mellom de gjør overgangen og helheten bedre for barna (Glaser, 2018, s. 18). Barnehagelærer kan ikke vente på at foreldre skal bli interesserte, men må se hvordan de kan involvere foreldrene slik at det kommer barnet til gode. (Drugli & Onsøien, 2010, s. 17-18). Å tilpasse seg foreldres interesser blir en slik måte å involvere foreldrene på og vil gi barnehagelæreren mer informasjon om barnet og barnets hverdag hjemme som kommer barnet til gode i barnehagen, og som foreldrene ikke tenker over. På bakgrunn av at barnets behov danner grunnlaget for samarbeidet (Drugli & Onsøien 2010, s. 17-18) blir ikke gjensidighet og likeverd det viktigste.

Med bakgrunn i det vil barnehagelærerens forståelse av foreldresamarbeid være en regelmessig kontakt mellom foreldre og barnehage. Hvor gjensidighet mellom foreldre og barnehagelærer ikke er like viktig som å få etablert et samarbeid med bakgrunn i at det er barns beste.

5.1.3 Målsetninger for foreldresamarbeidet

Målsetningene til barnehagelærerne for foreldresamarbeidet er forskjellige. Lukas trekker frem barns beste som målsetning. Det kan tyde på at det å legge barns behov til grunn i foreldresamarbeidet (Drugli & Onsøyen 2010, s. 17-18) og samarbeide mot et felles mål om barns beste (Glaser, 2018, s. 67), er noe han har hatt god erfaring med og ønsker skal danne grunnlaget for samarbeidet med alle barns foreldre. Han tilpasser seg barns foreldre og det er mulig han har sett å fokusere på barnets beste er en måte å få involvert foreldrene på og gir mer informasjon om barnet som vill komme barnehagen til gode.

Det kan virke som de to andre barnehagelærerne med en målsetning om å ha en positiv kontakt med foreldrene også har basert det på erfaringer de har gjort i praksis. Siden de beskriver positiv kontakt med foreldre som et viktig kjennetegn for dem på et godt foreldresamarbeid. Det betyr at de i møter har sett hvordan det å ha et positivt fokus i samarbeidet, slik at det ikke bare fokuseres på det negative og utfordringer. Den positive kontakten har gitt dem en god relasjon med barns foreldre (Drugli & Onsøyen 2010, s. 23-24), som har gjort det lettere for dem å snakke åpent med barns foreldre. om barnets utvikling og behov, også om eventuelle vansker med barnet. Vi vil senere drøfte erfaringen barnehagelæreren har med å bruke positiv kontakt som grunnlag for godt foreldresamarbeid.

Det er forskjellige mål og tyder på at barnehagelærere i gjennom praksis vil ha utarbeidet sine egne mål for foreldresamarbeidet på bakgrunn av hva de ser fungerer best i praksis.

5.1.4 Formelt og uformelt foreldresamarbeid

Barnehagelærerne har et syn og forståelse av formelt og uformelt foreldresamarbeid som samsvarer med det tradisjonelle skillet på de to samarbeidsformene (Aarre & Blom, 2019, s. 101). Det kan tyde på at barnehagelærerne har en erfaring med at de daglige møter som oppstår mellom barnehage og foreldre er uformelle. Mens arbeidet deres med de faste rammene som f.eks. foreldresamtaler oppleves som formelt (Glaser, 2018, s. 67-68).

At bare to av de tre barnehagelærerne peker på foreldresamtaler som del av formelle foreldresamarbeidet er interessant. Vi tenker det kan være ulike grunner for at Lukas først ser foreldresamarbeidet som formelt når det er barn med spesielle behov. En kan være at når barnehagelærer skal samarbeide med foreldre til barn med spesielle behov er de ikke alene, men samarbeider med PPT som kan gjøre at prosessen føles mer formell. En annen grunn kan være at Lukas er den informanten som har arbeidet lengst i barnehagen med 15 år, og mye erfaring med foreldresamtaler som gjør at det føles mer uformelt.

5.2 Erfaringer med foreldresamarbeidet

Her vil vi drøfte erfaringen barnehagelæreren har med å bruke positiv kontakt som grunnlag for godt foreldresamarbeid, hvordan kan barnehagelæreren bruke positiv kontakt til å løse utfordringer i foreldresamarbeidet og hvordan foreldresamarbeidet kan bli utfordrende uten den.

5.2.1 Godt foreldresamarbeid og den gode tonen

Som kjennetegn på godt foreldresamarbeid trekker alle barnehagelærerne frem den gode tonen med barns foreldre. Beskrivelsen de gir av den gode tonen ligner positive kontakt som basis for foreldresamarbeid (Drugli & Onsøyen 2010, s. 23). Barnehagelærerne vil fokusere på det positive i samarbeidet, ikke bare det negative og problemer. En positiv kontakt fremmer en god relasjon med foreldrene. Det å ha jevnlig kontakt med positivt innhold, forenkler det å snakke åpent om barnets utvikling og behov. Ved at foreldresamarbeidet ikke bare forbindes med det negative som ikke fungerer. Vi drøftet tidligere hvordan erfaringene med positiv kontakt har gjort det til en målsetning for foreldresamarbeidet.

En årsak til det kan være at positiv kontakt er mer fremtredende og lettere å jobbe med enn gjensidighet, som er en annen faktor som påvirker foreldresamarbeidet (Drugli & Onsøyen, 2010, s. 21). Det er vanskelig for barnehagelæreren å bygge et gjensidig forhold med foreldre som har liten interesse og forventning, siden barnehagelæreren ikke uten videre kan kreve at foreldrene skal være interessert i foreldresamarbeidet og dele all informasjon om barnet. Eller når foreldre ikke forstår at de selv har et ansvar, men overlater alt til barnehagen. Positiv kontakt kan bli en arbeidsmetode for å sikre at samarbeidet blir mer gjensidig gjennom å få foreldre til å dele mer informasjon om barnet.

Ved at barnehagelæreren møter foreldre på en positiv måte og deler positive erfaringer omkring barnet i barnehagen, vil gjøre at det bygges en positiv relasjon mellom barnehagelæreren og foreldrene. Det kan igjen få foreldre mer interessert i å dele informasjon og kunnskap om barnet, og sikre en større grad av gjensidighet i foreldresamarbeidet.

5.2.2 Positiv kontakt i møte med utfordringer i foreldresamarbeidet

De utfordringene barnehagelærerne trekker frem i svarene med liten selvtillit hos foreldre og når de ikke kan innfri foreldres ønsker, er utfordringer barnehagelærer kan løse ved å ha et positivt fokus og relasjon med foreldrene (Drugli & Onsøien, 2010, s. 23.) Barnehagelæreren kan gi positive tilbakemeldinger på den jobben foreldrene gjør i tilknytning til barnet i barnehagen. som fører til at de kan se hvor viktige de er for barns utvikling. Når barnehagelæreren ikke kan innfri foreldres ønske kan de være positive, vise at de har sett på gjennomføring og finne mulige alternativer. Som fører til at man fortsatt kan ha en positiv kontakt med foreldre, som gjør at man kan ta opp mer alvorlige vansker knyttet til barnet siden (Drugli & Onsøien, 2010, s. 23).

Samarbeidet med barns foreldre blir utfordrende for dem når de ikke har den positive kontakten med barns foreldre. Barnehagelærerne vi har intervjuet trekker alle frem at foreldresamarbeid kan bli utfordrende knyttet til barn med spesielle behov eller språklige eller flerkulturelle forskjeller, som i Drugli og Onsøien (2010, s. 24-25).

Det vi tenker kan gjøre samarbeidet utfordrende knyttet til barn med spesielle behov er at det kan være vanskelig for barnehagelæreren å ha en jevnlig kontakt med positivt innhold. Det vil ikke gjøre det lettere å snakke om barnets behov og utfordringer (Drugli & Onsøien, 2010, s. 23).

Språklige eller flerkulturelle forskjeller kan bli utfordrende for barnehagelærerne siden de ikke får etablert den positiv kontakt med barns foreldre, med utgangspunkt i at de kanskje ikke får mye kontakt med foreldrene. Kontakt ligger til grunn for positiv kontakt og er det som blir fylt med positivt innhold. Kontakt handler om at gjennom mer kontakt, desto mer kjennskap får barnehagen og mer involverer foreldre seg (Drugli & Onsøien, 2010, s. 20-23) Når foreldre har en annen kultur for oppdragelse eller syn på barnehage, eller begrenset norsk og engelsk språk blir det utfordrende å få den kontakten med barns foreldre.

5.3 Innhold i foreldresamarbeid

Her vil vi drøfte funn knyttet til innholdet i foreldresamarbeidet. Hvordan det jobbes med å gi foreldre kjennskap til deres rettigheter og plikter, samfunnsmandat og rammeplanen i tillegg til barnehagelærerens bruk av formelle eller uformell samarbeidsform. Avslutningsvis fokuserer vi på barnehagelærerens bruk av foreldre medvirkning og veiledning, og kalt foreldrestøttene arbeid.

5.3.1 Foreldrenes kjennskap og barnehagelærerens samarbeidsform

Ifølge Glaser (2021, s. 78) handler innhold i foreldresamarbeidet mye om foreldrenes kjennskap til rammeplanen og formålsparagrafen, samt forståelse av barnehagens samfunnsmandat. Det er viktig at foreldrene har kunnskap om sine rettigheter og de mulighetene de har for å medvirke (Glaser, 2021, s. 78). Informantene forteller at foreldrene ikke har god innsikt i deres egne rettigheter og plikter. Jakob tenker noe kan skyldes dårlig informasjon fra barnehagens side, mens Lukas hevder at selv om noen vet om det, bryr de seg ikke bare barnet har det bra.

Ser vi på hva innholdet i foreldresamarbeidet handler om trekker alle informantene frem det uformelle og formelle samarbeidet. Det uformelle samarbeidet handler i hovedsak om de ikke planlagte samtaler, slik som de daglige samtaler med foreldre om barnet i leverings- og hentesituasjoner (Aarre & Blom, 2019, s. 101). Alle barnehagelærerne hadde fokus på hvor viktig denne kontakten var med foreldrene. For noen foreldre kan dette være en mer avslappende måte å ha samarbeid med barnehagen på (Glaser, 2018, s. 78-79). Jakob og Lukas forteller at de foretrekker den uformelle samarbeidsformen, siden den føles mer naturlig i barnehagens hverdag. Ifølge Lukas baserer dette møtet seg i hovedsak på informasjon om barnets behov, som bleier eller ekstra skiftetøy, og hvordan barnet har hatt det i hverdagen. Foreldrene er mest opptatt av barnet og barnets trivsel i barnehagen (Glaser, 2018, s. 77), noe som kan være en medvirkende årsak til hvorfor disse møtene blir viktige.

De uformelle møtene er også med på å skape et grunnlag som gjør de vanskelige samtaler lettere å gjennomføre, om de skulle oppstå (Drugli & Onsøyen, 2010, s. 23). Nora mener derfor at det er viktig å bruke disse møtene til å bygge relasjoner med foreldrene. For eksempel kan man ha en positiv holdning i møte med dem, og ikke kun ta opp negative situasjoner i løpet av dagen.

Hun uttrykker at det kan være ekstra utfordrende hvis foreldrene er på telefonen i leverings- og hentesituasjonene, da det skaper barrierer for den informasjonsutvekslingen og kommunikasjonsflyten som et godt foreldresamarbeid behøver (Glaser, 2018, s. 77)

Mens noen foreldre og ansatte foretrekker det uformelle samarbeidet, kan andre kjenne de trenger mer av den formelle samarbeidsformen. Denne omfatter de planlagte møtene, som for eksempel foreldresamtaler og foreldremøter (Glaser, 2018, s. 78). Her vil det være en mer formell tone, og man har en plan for møtet og flere rutinebaserte spørsmål som tas opp. Alle barnehagelærerne vektlegger foreldresamtaler som en måte å forstå foreldrene bedre, deres perspektiver og deres ønsker for sitt eget barn. Barnehagens formålsparagraf slår fast at barnehagen skal samarbeide med barn og foreldre om å «ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Barnehageloven, 2005, §1). Slike foreldresamtaler og foreldremøter kan være en måte å jobbe med dette på. Nora forteller hun foretrekker den formelle samarbeidsformen siden den skaper større innsikt om foreldrene, byr på mer undring og forståelse. Uavhengig av hva som foretrekkes handler foreldresamarbeidets innhold om å bruke de ulike arbeidsmåtene for å trygge foreldrene i forhold til personalet, og å bygge relasjoner (Glaser, 2018, s. 79).

5.3.2 Medvirkning

Alle barnehagelærerne trekker frem medvirkning som en viktig del av foreldresamarbeidets innhold. De forteller at Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) og samarbeidsutvalget (SU) er arenaene foreldre kan bruke til å påvirke, men få foreldre vet om de eller bruker de. Jakob mener at foreldrene kan være en stor ressurs for barnehagen, gjennom FAU og SU kan de blant annet få ansvar for å ordne en avslutningsfest for barna. De kan også medvirke utenfor disse to arenaene, for eksempel ved å bidra med ulike materialer til forskjellige tema barnehagen arbeider med.

Lukas ser nærmere på foreldrenes medvirkning inn mot barnet sin barnehagehverdag, og trekker frem foreldresamtaler som en god arena for dette. Dette er Nora enig i og peker på viktigheten av at foreldrene kommer med tilbakemeldinger til barnehagen, slik at barnehagen hele tiden er i utvikling. Foreldrene kan komme med nye tankemåter, og slik bidra til å utvikle den enkelte ansatte sin endringskompetanse (Gotvassli, 2020, s. 137), i tråd med barnehagen som en lærende organisasjon (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Dette kan også gjøres gjennom foreldreundersøkelser som Nora beskriver som et verktøy de bruker for å legge til rette for foreldrenes påvirkning av innholdet i barnehagen. Forskning viser at å involvere foreldrene har innvirkning på hvordan barnet fungerer i barnehagen, og på barnehagens kvalitetsarbeid (Glaser, 2018, s. 18). Det er viktig å etablere et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene, slik at barna kan trives og utvikle seg det (Glaser, 2021, s. 78). Foreldre har altså stor påvirkningskraft til å kunne gjøre dagen bedre for barna. Dette forutsetter at de tar i bruk arenaene de har tilgjengelig, og at barnehagen legger til rette for at foreldrene kan ytre sin stemme.

Nora forteller videre at hun ønsker å fokusere mer på hva foreldrene ønsker når de møtes på foreldremøter. Dette stemmer overens med hvordan Nordahl (2007, i Glaser, 2018, s. 78) vektlegger foreldrenes muligheter for medvirkning. Nora tenker det kan gjøre det lettere for andre foreldre å fremme sine synspunkter hvis man får frem stemmene til noen av foreldrene på en slik arena. Det er viktig å ta seg tid til å bygge tillit og etablere mange kontaktpunkter mellom partene (Glaser, 2021, s. 130), og foreldremøter kan være et slikt kontaktpunkt som fører til mer medvirkning i foreldresamarbeidet.

Avslutningsvis nevner Nora at foreldrene må få medvirke i hvordan de ønsker å ha samarbeidet. Som nevnt er det ulikheter i hvilke kontaktpunkt foreldrene ønsker, og det er viktig å være tilpassningsdyktig i dette møtet. Nora forteller at hun ofte varierer mellom å sende melding eller å ta en telefon ut fra hvilke ønsker og behov foreldrene har. Foreldres medvirkning blir på bakgrunn av dette en stor del av foreldresamarbeidets innhold.

5.3.3 Veiledning

En annen del av foreldresamarbeidets innhold kan være veiledning, noe alle barnehagelærerne forteller at de jobber med og anser som viktig. Veiledning i møte med foreldre omhandler å la de reflektere over egne situasjoner, altså refleksjon over handling (Glaser, 2021, s. 68). barnehagelærerne uttrykker at de gir beskjed til foreldrene om at veiledning er noe de kan få hvis foreldre vil, men at foreldrene også kan takke nei. Det handler om å trygge foreldrene i den relasjonen de har bygget opp over tid. Noen foreldre ønsker veiledning og andre ikke.

For å kunne veilede foreldre må barnehagelærerne ha god kunnskap om veiledningsprosessen og hvordan de kan gå frem for å unngå å sette seg i en maktposisjon over foreldrene. Glaser (2018, s. 68) peker på den utfordringen maktfordelingen kan ha og at man som barnehagelærer må være bevisst hvilken definisjonsmakt man sitter med i sin stilling og posisjon. En måte å unngå dette på er å ha en forventningsavklaring sammen med foreldrene før veiledningen. Glaser (2021, s. 68) foreslår å kalle det foreldrestøtte fremfor veiledning siden målet er å støtte foreldrene i sin egen oppdragspraksis. Her kan barnehagelærerne speile og anerkjenne foreldrene i deres situasjon, og samtidig være en støttespiller gjennom å utfordre foreldrenes oppdragsverdier og praksis (Glaser, 2018, s. 17). Informantene våre forteller at de kan utfordre foreldrenes oppdragsverdier og praksis, fordi det er foreldrene selv som har fortalt at de ønsker veiledning i møte med oppdragelse eller bestemte krevende hjemmesituasjoner.

Nora forteller videre at hun alltid understreker at hun er barnets ambassadør, og at det er barnet som kommer først. Dette mener hun er særlig viktig i møte med vanskelige familiære situasjoner, som for eksempel skilsmisser. Videre uttrykker Lukas at han opplever et mindre behov for veiledning når det er mange ressurssterke foreldre i barnehagen. Han mener likevel at det er viktig at foreldrene vet om tilbudet.

5.4 Oppsummering

I dette kapittelet har vi drøftet omkring barnehagelærerens forståelse av foreldresamarbeid som en regelmessig kontakt mellom foreldre og barnehage. Hvor gjensidighet mellom foreldre og barnehagelærer ikke er like viktig som å få etablert et samarbeid med bakgrunn i barns beste. Vi har drøftet hvordan barnehagelærerne jobber med det gjennom å etablere en positiv kontakt med barns foreldre. I tillegg har vi bakgrunn for målsetninger og skille mellom formelt og uformelt foreldresamarbeid. Vi har drøftet hvordan barnehagelæreren arbeider med foreldresamarbeidets innhold: Har foreldre kjennskap til samfunnsmandatet og rammeplan, barnehagelærernes vektlegging av samarbeidsform ut fra preferanse og erfaring og hvordan de tilrettelegger måter foreldre kan medvirke utover FaU og SU. Avslutningsvis har vi drøftet hvordan barnehagelæreren arbeider med veiledning på en måte som legger seg opp mot foreldrestøttene arbeid (Glaser, 2018, s. 68).

6.0 Avslutning

I dette prosjektet har vi prøvd å besvare problemstillingen “*Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeid*”. Vi har presentert relevant teori omkring foreldresamarbeid og hvordan det handler om å skape en helhet i barns liv, og hva som gjør det godt og utfordrende. Samt teori knyttet til innhold i foreldresamarbeid: foreldres medvirkning, foreldreveiledning og foreldrestøttene arbeid. Gjennom valg av kvalitativ metode med semi-strukturert intervju har vi snakket med tre barnehagelærere for å få innsikt i deres forståelse av foreldresamarbeidet og hvordan de jobber med det. Vi hadde tre forskningsspørsmål som vi brukte for å konkretisere mer hva vi ville undersøke med problemstillingen. I drøftingen drøftet vi funnene opp mot teorien vi presenterte om foreldresamarbeid, med bakgrunn i de tre forskningsspørsmålene.

Gjennom prosjektet kommer vi frem til at barnehagelærerne har en forståelse og syn på foreldresamarbeid som en regelmessig kontakt hvor informasjon utveksles mellom barnehagen og hjem. Det spesielle med det er hvordan de tilpasser seg foreldrene og det ikke er nøye om det er et gjensidig og likeverdig forhold. Det viktigste blir å få etablert et samarbeid med barns foreldre med bakgrunn at det vil være til barnets beste at foreldresamarbeidet er der og gir muligheter for barnehagelærerne å bidra til en helhet i barns liv. Barnehagelærerne setter seg målsetninger for foreldresamarbeidet med bakgrunn i hva de erfarer virker i forbindelse med å engasjere foreldre i samarbeidet. De forstår foreldresamarbeidet som enten formelt eller uformelt, skillelinjen mellom det kan viskes ut etter hvert som barnehagelæreren har jobbet mange år i barnehage.

Den erfaringen som går igjen hos barnehagelærerne er at det viktigste er å ha en positiv kontakt med foreldre. Ved å ha et generelt positivt fokus i samarbeidet kan de få med seg foreldrene og få de interessert i foreldresamarbeidet. Den positive kontakten gir dem mulighet til å arbeide med det de erfarer som utfordrende i foreldresamarbeidet og hvordan det de erfarer som utfordrende kan skyldes de ikke får positiv kontakt.

I forhold til innhold barnehagelæreren gir foreldresamarbeidet har vi sett at foreldre har ulike kjennskap til rettigheter plikter, samfunnsmandat og rammeplan. Det er ikke nødvendigvis barnehagelæreren som informerer lite om det, men foreldres interesse som slår inn. Barnehagelærerne vektlegger formell og uformell samarbeidsform ulikt med bakgrunn i hva de foretrekker og erfarer fungerer best i møte med foreldre.

Vi har sett at barnehagelæreren arbeider med å tilrettelegge for andre måter foreldre kan medvirke i barnehagen utover foreldreutvalg og samarbeidsutvalg, da foreldre har ulike kjennskap til det. Det å tilby veiledning er noe barnehagelærerne jobber med siden det er en måte å kunne støtte foreldre i deres oppdragelsespraksis.

Referanser

- Anker, T. (2020). *Analyse i praksis: en håndbok for masterstudenter*. Cappelen Damm akademisk.
- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager (LOV-2005-06-17-64)*. Lovdata.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Bø, I. (2011). *Foreldre og fagfolk*. Universitetsforlaget.
- Carson, N., & Birkeland, Å. (2017). *Veiledning for barnehagelærere*. Cappelen Damm akademisk.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal.
- Drugli, M. B., & Onsøien, R. (2010). *Vanskelige foreldresamtaler - gode dialoger*. Cappelen akademiske forlag.
- Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid: Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Universitetsforlaget.
- Gotvassli, K. A. (2020). *Kvalitetsutvikling i Barnehagen*. Universitetsforlaget.
- Hennum, B. A., & Østrem, S. (2021). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Cappelen Damm Akademisk.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om barnehagens innhold og oppgaver*. Hentet fra Udir:
<https://www.udir.no/contentassets/7c4387bb50314f33b828789ed767329e/rammeplan-for-barnehagen---bokmal-pdf.pdf>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. Gyldendal akademisk.
- Kvistad, K., & Søbstad, F. (2005). *Kvalitetsarbeid i barnehagen*. Cappelen Akademiske Forlag.
- Larsen, A. K., & Slåtten, M. V. (2019). *En bok om oppvekst: samfunnsfag for barnehagelærere*. Fagbokforlaget.
- Lundestad, M. (2021). Dialog og kommunikasjon. I E. Skogen, Å være leder i barnehagen (ss. 226-229). Fagbokforlaget.
- Mat Roni, S., Merga, M. K., & Morris, J. E. (2020). *Conducting Quantitative Research in Education*. Springer.
- Nyeng, F. (2012). *Nøkkelbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori*. Fagbokforlaget.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse : en innføring i kvalitative metoder*. Fagbokforlaget.

Aarre, T., & Blom, K. (2012). *Samfunnet i barnehagen og barnehagen i samfunnet*.
Fagbokforlaget.

Vedlegg

Vedlegg 1 – Intervjuguide

Del 1 – Forståelse av foreldresamarbeid

Hva legger du i begrepet foreldresamarbeid i barnehagen?

Hva skiller det formelle og uformelle foreldresamarbeidet for deg som barnehagelærer?

Hvordan vil du beskrive arbeidet ditt når det kommer til det uformelle foreldresamarbeidet? Hvordan vil du beskrive arbeidet ditt med det formelle foreldresamarbeidet?

I hvilken grad vektlegger du foreldresamarbeid i ditt arbeid som barnehagelærer? I forhold til det andre arbeidet?

Hvilke målsetninger har du for samarbeidet med barnas foreldre? Kan du forklare litt bakgrunn for målsetningene?

Del 2 – Erfaringer med foreldresamarbeid

Hvordan erfarer du at barns foreldre har en oversikt over deres rettigheter og plikter, og hva som er barnehagens ansvar i forhold til barn og foreldre?

Erfarer du at foreldre får god kjennskap til samfunnsmandatet og rammeplanen for barnehage?

Når erfarer du at du har et godt samarbeid med barnas foreldre? Hva kjennetegner det?

Når erfarer du at samarbeid med barnas foreldre er utfordrende? Hva kjennetegner det?

I hvilken grad føler du at rutinene og innholdet i foreldresamarbeidet er kommunisert og fulgt opp av assistenter og fagarbeidere?

Del 3 – Foreldresamarbeidets innhold

Kan du beskrive og gi eksempler på hva det er vanligst at foreldre og personalet samarbeider om på din avdeling?

Er det en formell eller uformell samarbeidsform med barns foreldre du legger du mest vekt på? Hvorfor blir det mer av det ene enn det andre/Hvorfor blir det ikke det?

Hvilke rutiner har du for foreldresamarbeid på din avdeling? Beskriv litt hvordan dere jobber med det i det daglige?

Hvordan arbeider du med foreldres medvirkning? Kan du gi noen eksempler på hva som er vanligst at foreldrene medvirker i?

I hvilke grad erfarer du at foreldrene kommer med innspill og er med på å medvirke i planleggingen i barnehagen?

Arbeider du med veiledning eller støtte til foreldre som ønsker det? Kan du beskrive eller gi eksempler på hvordan det foregår?

Vedlegg 2 – Informasjonsskriv med samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet

Foreldrehagen: Barnehagelærerens forståelse og arbeid med foreldresamarbeidet i barnehagen

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er *å finne ut hva du som barnehagelærer mener om foreldresamarbeid og hvordan du arbeider med det i hverdagen*. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Vi er to studenter som går siste året på barnehagelærer utdanningen ved Høyskolen på Vestlandet (HVL). Vi skal ha et forskningsprosjekt/skrive en Bachelor oppgave som omhandler foreldresamarbeid. Vi har valgt en problemstilling vil sette søkelys på barnehagelærerens vurderinger, tanker og synspunkter. Dette er for å få et større innblikk i forståelsen og arbeidsmåten barnehagelæreren bruker og forstår det og jobbes med formelt og uformelt.

Problemstillingen vår er *“Hvordan forstår og arbeider barnehagelæreren med foreldresamarbeidet»*

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskulen på Vestlandet ved veileder Birgitte Ivarhus Sollesnes.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Vi har valgt i denne oppgaven å ta utgangspunkt i tre ulike pedagoger, der noen er relativt nye i yrket og noen med lengre erfaring. Dette er fordi vi ønsker å se på likhetene og ulikhetene til deres forståelse og måte å arbeide med foreldresamarbeid i hverdagen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du vil delta på et intervju. Det vil ha en varighet på ca. 45 minutter. Intervjuet vil ta for seg spørsmål om dine tanker rundt

foreldresamarbeid. Vi vil bruke lydopptak for å registrere og transkriberes og oppbevares på digitale enheter. Det kan være at det blir aktuelt å bruke grunnleggende bakgrunnsinformasjon som allerede er tilgjengelig offentlig. Det kan f. esk være opplysninger som utdanning, yrke og alder.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Det vil bare være oss som skriver oppgaven og vår veileder som vil ha tilgang til personopplysningene. Dette kan gjøres for å forenkle det videre arbeidet med dataen. All informasjon som brukes vil ikke omhandle informantene privat, men deres syn, tanker og vurderinger.

Studentgruppen består av [REDACTED] Veileder er Birgitte Ivarhus Sollesnes.

Alle opplysningene vil være lagret konfidensielt på Høyskolens servere med god sikkerhet.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 1. Juli, da vil datamaterialet slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- Å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- Å få slettet personopplysninger om deg
- Å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskolen på Vestlandet har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandørs personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Høgskolen på Vestlandet ved veileder Birgitte Ivarhus Sollesnes, mobil: 55587719, E-post: Birgitte.Ivarhus.Sollesnes@hvl.no

Vårt personvernombud:

- Trine Anikken Larsen
 - o mobil: 55587682 eller E-post: Trine.Anikken.Larsen@hvl.no

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen av prosjektet som er gjort av Sikts personverntjenester ta kontakt på:

- Epost: personverntjenester@sikt.no, eller telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Birgitte Ivarhus Sollesnes

Studenter

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Barnehagelærerens forståelse og arbeid med foreldresamarbeidet i barnehagen* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i Intervju (varighet ca. 45 min).
- Studentene kan gi opplysninger om meg til prosjektet – hvis aktuelt*
- Tillatelse til at Studentene kan ta lydopptak av Intervjuet.*

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3 – Godkjenning fra SIKT

27.02.2023, 07:57

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer
686238**Vurderingstype**
Standard**Dato**
03.02.2023**Prosjekttittel**

Foreldrehagen - barnehagelærerenes forståelse og opplevelse av foreldresamarbeid

Behandlingsansvarlig institusjon

Høgskulen på Vestlandet / Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett / Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag

Prosjektansvarlig

Birgitte Ivarhus Sollesnes

Student**Prosjektperiode**

11.01.2023 - 01.07.2023

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 01.07.2023.

[Meldeskjema](#)**Kommentar****OM VURDERINGEN**

Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Vi har vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene, men husk at det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvilke databehandlere du kan bruke og hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale e.l.)

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!